

Meie Mats.

Nr

2010

4. (47.)

Oh, kallis Jaanipäewa öö!
 Sa teinud palju head:
 Kõik neiud kolkund, seisab töö,
 ja meestel haiged pead.

Tallinnas, 25. VI. 1911.

◁ ◁ ◁ Toimetus ja talitus Tallinnas, Müüriwahe uul. nr. 17. ▷ ▷ ▷

Jnglis ja Rootsi rehepekumasinad, lokomobiliid, naftamotorid, paadimotorid, nafta lokomobiliid ja kõiksugu muud põllutööriistad on väljanäituse platsile suurel hulgal välja pandud. ♦ Iseäranis kohased ja soovitawad meie väikepõllumeestele.

Palun waatama tulla.

W. Schneider

põllutööriistade, masinate ja ehitustarbeasjade ladu,

Tallinnas, Üue turu promenadi ääres, nr. 21.

Meie-aja prouad.

„Kõige kurvastavam on see, et mulle kadunud mehest õiete mingit mälestust järele pole jäänud.“
 „Aga Teie poeg?“
 „Kahjuks ei või ma sellegi peale mitte kindel olla.“

„Popr. Streck.“

T. Tiidermanni päewapildi-materjali kauplus

Tallinnas, Harjuwärawas nr. 48.

soowitab omast suurest
päewapildi-aparatide
ja materjali ladust

kõiki selles töös tarwitata-
waid asju igas suuruses
ja hinnas.

Apparatisid

25 kop. peale kuni mitmesaja rublani.
Kaup on kõige parematest wäljamaa
wabrikutest ja on alati wärske ja hea.
Nüüd on päewapildi tarwidus suur, nii
et igas külas wõib päewapiltnik elutseda;
ka on see töö üks parematest lõbudest.

Päewapildi õperaamat

ilmus kolmandamas täiendatud trükis,
:-: hind 1 rbl. :-:

B. Martinoff

Tallinnas Tapeedi-kauplus Suurel turul nr. 13.

Kõige suurem, moodsam ja maitserikkam
wäljawalik Wene, Soome ja wäljamaa **tapeetisid,**
bordesid ja rosettsid, peale selle Rootsi ja Wene
seinapappi, maklaturi, naelu jne.

✻ ✻ Hinnad odawad. ✻ ✻

Kohtus.

„Ega te kaebealusega sugu-
lane ei ole?“

Tunnistaja: „Ei, meie wih-
kame juba ilma selletagi teine
teist.“
Homo Novus.

▽▽

Ettewaatlik.

„Mispärast te abieluse ei astu,
herra Jakobson?“

„Mul ei ole weel lahutamise
tarwis raha kogutud.“

Homo Novus.

Sedel № 4

Kaheteistkümneme niisuguse se-
deli (nr. 1—12) ettenäitamisel
antakse ehk saadetakse „Meie
Matsi“ toimetusest ligi 200 lhk.
naljajuttusid

ilma hinnata

kätte.

Rahwawalgustamise küsimus Baltimoores.

Pole kuigi palju aega tagasi, kui kusagilt niisugusest suurest riiklisest asutusest, mida ametlikes keeles „õpe konnaks“ nimetatakse, käsk välja läks, et ühes Läänemere tähtsamas sadamalinnas, mille elanikkude arv ainult natuke alla kahe tuhande on ning mida wanades geografia õperaamatutes „Baltimoores“ nimetatakse, segakool, kus poiss- ja tütarlapsed ühes koos õpetust leiavad, tuleb asutada. Asutatav kool saab kaks kraadi kõrgem, kui algkool, ja kolm kraadi madalam, kui keskkool. Tema asutamise mõte on nende „mägede poolt, kust kõik meie abi tuleb“ välja läinud ja Baltimoores linnaisadele üpris palju peawalu teinud. Sest nemad, s. o. linnaisad, on juba Peeter Suure ajast saadik selles õndsas arwamises olnud, et nende linnas õhku ja walgust küllalt on, et nende merelahe tursakala küllalt välja annab ning et ühes mõistlikus linnas peale õllepoodide, trahterite ja raekoja, kus igal pool raha kõige laialdasemal wiisil wastu wõetakse, mingisugust muud asutust tarwiski ei ole. Kool aga on iseäranis kahjulik asutus, sest et ta nooresoo ära rikub, kohwitassist ja magusast jutuajamisest, mis kohwitassi juures iseäranis huwitawa laadi omandab, ära wõõrutab, feda raamatuid lugema õpetab ja wanade pühade traditsionide wastu, mida wanematewanematest saadik on austatud ja peetud, waenulikuks teeb, ning — kõige wiimaks — kui poiss- ja tütarlapsed ühes koos õpiwad, noorerahwa kõlbluse peale koguni häwitawalt mõjub ja „wiigilehed“, mis Baltimoores nii kui nii koguni pisukesed on, neil eest ära kisub, et nad juba enne leeri minemist „fargaks saawad“ ja „head ning kurja“ tundma hakkawad.

Ja see on häda, mille sarnast Jumal weel enne waikse Baltimoores peale pole saatnud!

Teine aga on selle sarnane: juba sest saadik, kui Prantsus Muskus ikäis, pole Baltimoores seda kuulnud ega nähtud, et keegi oleks julenud ülemusele wastu panna, kuigi see õnnelumale linnale kõige suuremat kurjust kaela saata õhwardaks. Alandlik käsutäitmine — see on traditsion, mida Baltimoores ikkagi pühaks on peetud, ning mida — hoidku Jumal! — ka nüüdki rikuda ei tohi. Kui kool, siis kool — midagi pole parata!..

Nii tahab ülemus, ja ülemus pole muud, kui Jumalast seatud.

Baltimoores linnaisad saiwad isegi aru, missugune lootusetu ja kaleõhwardaw nende seisukord on. Nad mõtlesiwad kaua, kudas sellest peaseda ja asju nõnda seada, et hundid söönuks saaksiwad ja ka lambakari terweks jääks.

Mingit head aga ei tahtnud ega tahtnud linnaisadele pähe tulla.

„Oh, Issand!“ õhkas linnapea, käsa kõhu peale ristis pannes.

„Tuhat ja tuline!“ kirus linnanõunik, wana meremees, tubakat närides ja sülitades.

„Meie ajud on halwatud selle hirmsa asjaga,“ hädaldas üks koolikollegiumi liikmetest.

„Mitte halwatud pole nad, waid ära kuiwanud, nagu elawad weejad, mis kuiwasse kõrbesse on sattunud,“ arwas teine.

„... Just nagu wanad jõllid, mis wiiel aastal merel pole käinud,“ parandas kolmas.

„Oh Issand!“ ...

„Tuhat ja tuline!“ ...

Linnaisade meeletu kippus juba wõimetu halwaks minema. Nõutalt wahtisiwad nad üksteise otsa.

„Mu herrad! Ega 's asi tõe poolest nii wäga paha ei olegi, nagu ta wahest esimesel silmapilgul paistab olewat,“ seletas wiimaks linnasekretär, kes hingepõhjas hariduse poole hoidis, kuid seda kartuse pärast linnaisade kes saladuses pidas: „Haridust on meie maale ja rahwale tarwis. Meil jääb üle ainult uus maja üles ehitada ja — asi ongi korras! Platsi on meie linnas küllalt ja raha puudust pole kah karta. Abiraha saame ehk ka weel. On waja ainult tahta...“

„... Tahta, ainult tahta!... Küll wõib aga inimene kõnelda! Wõi ainult tahta?!“ pahwatas meremees. „Ega see pole aga niisamuti — muudkui tõsta purjed ülesse ja — lase käia! Siin on ometi 10 — 20 tuhat rubla raha tarwis, ja, ütlege mulle, armas inimene, kust selle välja prame wõtma?!...“

„Oh Issand!...“

Tume wari heitis üle kõikide koosolijate nägude. Sekretär hakkas nerwilikult paberisi sorima ja pigistas keele hammaste wahetele, et ülemust mitte äritada.

„Kuulge, mu herrad! Mull tuli hea nõu meelde“, pahwatas wiimaks üks linnaisadest, kes senini ainult kuiwi neelusid oli teinud ja põidlaid üksteise ümber keerutanud: „Uut maja meil muidugi teha ei maksa, seda ei luba meile meie linna majandus, aga meil on siin wana linna maja, mis juba Peeter Suure ajast saadik, kõik-

sugu tähtsaid asutusi oma müüride wahel on näinud. Ta on küll wangimajaks, küll raekohtuks, küll . . .“

„Noh — jah, ja mis siis?“

„Tuhat ja tuline — jah! . . . See on üks aus isaisade pärandus, mis meie linnale ikkagi auks on olnud!“

„Oh Issand! . . .“

„Ma mõtlen, jah, just seda maja,“ kõneles linnaisa, kes senini pöidlaid oli keerutanud, teiste rõõmuhüüde peale edasi: „Temast teeme endile koolimaja, sest tal on kõik need head omadused olemas, mis meie linnale just otstarbekohased on. Esiteks — (kõneleja pigistas pöidla pihu sisse) on ta niiväärt madal, et lapsed, kui nad kocrust tegema hakkawad, mitte üleliia kõrgesse hü-pata ei saa. Teiseks (kõneleja pigistas esimese sõrme pihu sisse kõwerasse ja kõhatas) on ta müürid oma 42 tolli paksud, milledest igasugused uuenduse-mõtted ja woolud milgil tingimisel läbi tungida ei suuda, ning kolmandaks (nüüd läks kõnelejal keskmine sõrm kõweraks) . . . ning kolmandaks — on ta aknad niiväärt wäikesed, et meil karta pole, et liig walgus meie laste ja lastelaste silmad ära rikuks. Waadake, need on omadused, mis meie auwäärt ajaloolise hoone just koolimaja kohaseks teewad. Ma olen ise poolsada aastat tagasi algkoolis käinud ja wõin teile, mu herrad, tõendada, et meie koolil täpipeal just needsamad omadused oliwad. Ja mis te' veel peaksite tahtma ja oma päid asjata murdma?! Wõtame kätte ja ehitame selle maja kooliks ümber, — küll te' siis näete, et kõik päris korras saab olema. Odaw ja hea! . . .“

Kõneleja lõpetas. Kõik koosolijad tundsiwad, et neil nagu saajapuudaline pomm südame pealt maha oli weerenud ja hingamine korraga palju kergemaks läinud.

„Odaw ja hea! . . . Odaw ja hea!“ hüüdsiwad linnaisad kooris. „Sekretär, wiruta protokoll walms, mis sa weel wahid!“

„Aga — lubage,“ tähendas sekretär aralt oma käskijate formilistele hüüetele wahela: „lubage tähendada, et nüüdsel ajal igas paremas koolis oma jalutusesaal, kus ka wõimlemise harjutusi wõib pidada, peab olema, wanas linnamajas pole aga selleks kusagil ruumi . . .“

„Mis jalutusesaal?“

„Tuhat ja tuline! . . .“

„Kui suur see saal siis õige peaks olema?“

Ja linnaisade nägudelt wõis uueste kõige suuremat ärewust välja lugeda. Mehed oliwad juba walms iga wiimast uuenduse nõuet ja uuema aja asja maa pealt ära wanduma, kuid endine kõneleja astus neile jällegi appi.

„Ka jalutusesaali saame meie, ärge kartke ühtigi!“ seletas ta mõnusalt ringi waadates. „Kas teie pole siis meie auwäärt ajaloolises hoones, mis juba Peeter Suure ajast saadik meie linna auks ja ehteks on olnud, käinud? Kas teie ei tea mitte, et selles hoones niisugune suur korstna-alune köögiruum on, mis kõikidele sellesarnastele ruumidele terwes ilmas au wõiks teha. Sellest korstna-alusest wõime meie niisuguse saali saada, et pane wõi kolm roodu soldafisi sisse „utsinat“ tegema.“

Nõusolemine oli üleüldine. Ja Baltimoores linnawolikogu raamatust leiti mõne aja pärast järgmine ajalooline protokoll:

„1911 aastal pärast Kristuse sündimist harutas Baltimoores linnawolikogu rahwawalgustamise küsimust — —

Zeppelini kuulsus.

„Alalõpmata see äraneeatud tuul — kiskus isegi loorberipärja mul peast ära!“

„Simplicissimus!“

Seda silmas pidades, et linnal niisuguse suure maja ehitamiseks, nagu koolimaja, wähe raha on, tegi linnawolikogu otsuseks wana linnamaja, mille seinad 42 tolli paksud ja juba Peeter Suure ajast saadik igasuguste formidele wastu on suutnud panna, koolimajaks ümber ehitada, misjuures suur korstna-alune köögiruum, mis senini oma puhta keskajalise stiili poolest tervele linnale auks on olnud, koolilaste jalutusesaaliks saab ümber tehtud. Maja sisemiste waheseinte lõhkumiseks tuleb linna kulul 10 puuda dünamiti osta ja terve see hädaohtlik töö linna koolikollegiumi hooleks anda. Uue koolimaja plaan ja eelarwed tulewad aga linna kõige paremas kiluäris sisse soolata ja teise Kristuse tulemiseni õhukindla karbi sees punase kalewi all hoida.“

Protokollil all leidub suur punkt, kümmekond allkirja, kolm—neli rida ristisid ja mütsi laepealse suurune linna pitsar, mis tõendab, et Baltimoores linna rahwawalgustamise küsimus selle protokollil läbi kindlaste ja targaste ära on otsustatud.

Preedik Tõhk.

Arsti juures.

„Mis Teil wiga on?“

„Kõht ei ole korras.“

„Isu on?“

„Mitte sugugil!“

„Olete teenistuses?“

„Jah.“

„Kui palju palka saate?“

„Kolmkümmendwiis rubla?“

„Noh, siis tänoge õnne. Mis selle wäikse palgaga siis teeksite, kui Teil weel hea säägiisu oleks.“

SS

Tusasel tunnil.

Mis ilmas küll kõik näha saab,
see harja punaseks mul aab:
mu suu eest langeb ära lukk
ja minust saab eht riukukk!

Wõi on see tõest' weel kellegi asi,
kui igamees walmis on tegema sasi,
kui igamees manab, kui igamees kilkab,
kui igamees elu weel aina pilkab?

Seal, waata, on mehed, kes lõikawad
sealt, kuhu ei ole külwanud nad;
seal teised, kes külwawad ainult tuult,
et lõigata tormi põllult ja puult.

Seal ühed kordawad elu sees ala,
et midagi nemad ei tegewat sala,
kuid enne kui koguda keegi saab kokku,
nad juba naerawad, lõowad lokku.

Meil ühistegewus kaswab juba
ja seega laieneb haridustuba,
kuid mehed kopika peal on wäljas,
just nagu oleksiwad nad näljas!

Meil diwidendimehed on maiad,
on tegudes jämedad, sõnades laiad;
meil üksmeel puudub, tal pole asu,
suurt „rolli“ mängib weel omakasu!

Ei tõeste meie nime see ehi,
et palju meil diwidendimehi,
kes ainult kopikaid kokku niruwad
ja ühistegewust põrgusse kiruwad.

Meil ajalehed on kangeste karmid;
nad pirisewad kui pahased parmid;
nad üksteisega alati ägedalt sõjas,
kuid ise marsiwad mammona lõjas.

Kui teewad nad proletariadile pai,
Siis nende sõnad on lausa sai,
kuid et nad ise on raha orjad
kust, sõber, sa seda teadmist korjad?!

Meil ehitada teatrimaja,
mis Tallinnale hädaste waja
seal kiwimüürid küll kerkimas ju,
kuid osawõtmisest pea suu!

Kus olete, rahaonklid, teie?
Kõik peame olema platsis meie!
Miks wiibite, raha on hädaste waja,
et ilul kerkiks me kunstimaja!

Need, kellel ei ole, kuis aitaks nad,
kus wiibite teie, rikkamad,
kel rublasid rõugud ja sadasid saadud
kus wiibite, Jürid, Jaanid ja Aadud?

Meil ainult siis on tulewik
ja meie põli õnnelik,
kui rahwaasjus kui üks mees
kõik higitseme ääsi ees.

Mis praegu aga näha saab,
see harja punaseks mul aab,
nii et mu suu eest langeb lukk
ja minust saab eht riukukk.

Willem Wits.

Õmblejanna: „See riidemood on just nagu Teie kehakuju jaoks loodud, armuline proua!“

Kuulutus.

Äratundes, et T. E. P. S. poolt asutatava kõigeestisema Wene õpekeelega alamjärgu põllutöökooli lõpetajad noored mehed ilma niisamasugust haridust saanud hobusteta Eesti rahwast weel ei suuda täieste õnnelikuks teha, olen mina (ja minu poolehoidjad T. E. P. S. liikmed) oma suures tarkuses ja piirita armastuses oma rahwa wastu nõuks wõtnud

kõrgemaid Wene keele kursused Eesti hobuste tarwis

käima panna. Kursistide wastawõtmise juures, mis nüüd kohe algab, antakse eesõigus Tallinna konka ja woormeeste wäljateeninud setukatele, sest et neil natuke juba eelharidust on. Maksuks on nende kursistide nahad, kes enne kursuse lõpetamist ära kärwawad.

Kursuste juhataja Püümees.

Püksid.

(Liidikese päewaraamatust.)

I.

Täna on kõige pühalikum päew minu elus.
Õmbleja tõi mulle püksid!
Kui ta neid mulle jalga aitas, waatas ta mulle waimustusega otsa ja hüüdis:

„Teie olete nüüd päris Peeter Suur!“

Pean tunnistama, et ma imestasin ja poolhäbelikult küsisin:

„Kudas nii?“

„Sellepärast, et tema oma uuendustega Europasse akna raius, ja sedasama teete Teie — pükstega!“
Lihtne, harilik õmbleja, ja niisugused waimurikkad mõtted!

Meestel on mõttelend hoopis mada'am, näituseks minu wanamehel.

Kui ma ennast temale pükstes näitasin, tõmbas ta suu sapiselt naeratades wiltu ja ütles:

„Tahad wist Türgimaale minna? Seal kannawad kõik naised ammu juba neid!“

Wa' tõbras!

Aga ise teine weel „edumeelne“, wõttis omal ajal streigist osa, loeb aina pahempoolseid ajalehti, söimab Purish-kewitshi ja kiidab, et põhjusemõttelikult naisterahwaste häälõiguse poole hoiab

Ma wastasin talle:

„Kui ma sinule tuln, siis kinnitasid, et meid hingede sugulus köidab. Aga nüüd?“

„Jah,“ wastas ta, „kuid mitte pükste sugulus. Peale selle ei suutnud ma enesele sugugi ette kujutada, et haaremi naisterahwaga abielusse astun.“

Wilets hing, niisugune!

Ma heitsin ta peale pilgu täis kõigesugawamat põlgust ja lahkusin.

Mis teha?

Pükstes kodu istuda on igaw, — mõjuwad nerwide peale.

Wäike Robi — minu esimene ja wiimane — astus tuppa ja waewalt oli ta mind silmanud, kui hüüdis:

„Anna, Anna! Mammal onku püksid jalas!“

Anna tuli kohwitassidega, waatas minu jalgade peale, pillas kandiku ühes kohwiga maha ja kisendas:

„Üh!“

Jumala eest, kauem ma niisuguseid harimataid inimesi wäljakannatada ei suuda.

Pealegi on waja uuele moele teed rajama minna.

II.

Kui ma ukse ees kojamehest mööda astusin, pidas see heasüdamline aga wanadusest nõrk wanamees minu kinni.

„Äh, äh, proudad wabandawad, aga, äh, proudad on kleidi koju unustanud. Palja — äh, äh! — proudad ehk pahandawad — aga proudad on, äh, äh, äh, palja pükstega wälja tulnud. Ma jooksen kohe toon.“

„Molkus!“ sähwatasin ma temale.

„Äh, äh, proudad pahandawad,“ jäi ta weel pomisema, kuid mina astusin uhkelt uulitsale.

Warsti oliwad lehepoisid karjas minu ümber. Kas wõinuta kohe!

Keegi wiisakas isand tuli minu juurde ja ütles:

„Lubage esiteleda, ma olen agent, kuulutuste wahetatitaja. Ehk oleksite nõus?“

„Mis asjas?“

„Lubaksite pükste peale üht kuulutust ära trükkida, kõige silmapaistwama koha peale ja ainult paar tundi jalgutada. Maksan, kui palju soowite . . .“

Sõimasin ta läbi ja läksin edasi.

Poistekari minu seljataga aina kaswas.

Üks koeranäru kargas nagu hull minu poole ja hakkas haukuma.

Siin harimata maal on isegi koerad suurte uuenduste wastu waenulikud.

Ei olnud midagi teha — wõtsin woorimehe ja sõitsin tuttawate poole pükstele teed rajama.

Lemkede juures peideti tütreid minu eest ära.

Silbergleichide juures küsiti:

„Kas head erguarsti adressi waja pole!“

Milistweride juures aga paluti wiisakalt ja tungiwalt koju riidesse panema minna.

„Teate isegi,“ ütlesiwad nad, „meil on pojad alles nii noored, et neil kõike weel pole waja teada . . .“

Pöörasin koju, wõtsin püksid jalast ja hakkasin nutma:

„Oh isamaa, isamaa, millal tärkab sul waimuwalgus?“

Alguskirjaga õige: **Reflector.**

Kilulinna sadamas.

„Stop, wennas!.. Naissarde wõib senikaua, kui mina weel siin wiibin, sinult õhulaewaga sõita!“

Arsenicum.

Edber, ära pergelt naera,
lühike on elutee:
igawene pörgutuli
leegitseb ka sinule.

Edber, maffa oma wõlad,
fõle pikk on elutee —
tihti peab weel wõlgu wõtma,
sul ju harjunud amet see.

Dr. Deine järele **Dr. G. Wemmal.**

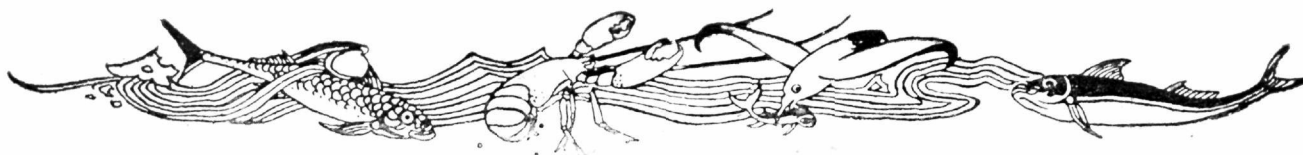
Uhele mõttejalwide tagujale.

(M. Or-le.)

Mõtte jalwidega ja
püüad rahwast õpeta.
Sulle wõtan awalda:
Hõlgi pehjad asjata!

Mõttesalmid?!
Salmid, walmid, — —
muud kui mõtteid asjata
olen nendest otsind ma! —

Dr. G. Wemmal.

Korteri-otsija majaperemehe juures.

Leikini jänele X.

Kalashnikowi sadamas lähenes ühe maja uksele tähtsa olekuga ametnik. Tal oli nahast kraega palitu seljas, rohelise serwaga müts peas ja kirjatask kaenlas. Ukse pealt luges ta „Kaupmees Iwan Tihonowitsh Smorodinow“, ja helistas. Kõõgitüdruk awas ukse.

„Kas Iwan Tihonowitsh kodus on?“ küsis ta.

Kõõgitüdruk wiitab, silmitseb ametnikku pealaest jalatallani.

„Mis asjamees Te siis olete? Kas tulete oma asja pärast tema juurde, wõi Plewna ärawõtmise pärast?“ küsis tüdruk wähesa waikimise järele.

„Mis Plewna! Mis mul temaga Plewnast kõneleda on? Ma tulin asja pärast. Kas ta on kodus?“

„Kudas Teile nüüd ütelda... Kodus nad nüüd on ikka küll, aga see on nõndasama, nagu ei oleks neid kodus olemaqi.“

„Magab? Kui magab, eks ma siis oota. Kell saab kaks-teistkümmend, külap siis peagi tõuseb.“

„Ei, ei nad maga. Neil ei ole juba eilsest päewast saadik und. Wähe nagu tukastawad ja hakkawad aga jälle otsast peale.“

„Tähendab, ta ei ole terve?“

„Ei, terve! Üleliigagi terve. Kolmat päewa juba mõtleme, et wõtab teise maha, aga ei midagi!“

Ametnik imestas.

„Kullakene, ma ei saa Teie jutust mitte põrmugi aru,“ ütles ta. „Ma tulin temaga korteri pärast kõnelema. Tahaksin tema majasse korteri wõtta. Kui ta terve on ja ei maga, siis teatage ometigi minu tulekut.“

„Kui korteri pärast, siis ei maksa küll teatama minnagi, kõnelemisest ei tule midugi midagi välja. Neil on nüüd ainukene mure — Plewna. Juba Warwara päewast saadik wõtawad Plewnat.“

Ametnik hakkas juba ägegaks saama.

„Sina, kullakene, oled kas arust ära, wõi oled joomahulustuses,“ ütles ta. „Missugusest Plewnast Sa plärad?“

„See on ju midugi teada, missugune Plewna on,“ wastab kõõgitüdruk. „Meil on üksainus Plewna — weerandwedrone wiinapudel. P. Warwara — Wagakannataja nimepäewal, näh, kaotas ta kaardimängus, wihastas ja sellest saadik muudkui wõtab aqa seda „Plewnat“. Tõi enesega kusagilt külalised kaasa. Need nüüd elawadki aga meil. Pühapäewast saadik on, peale weini, kuues weerandik otsas. Kõige suurem tormijooks oli neil midugi Nigula päewal, aga nüüd on nad ka kõik juba õige nõrgaks jäänud, sest peaaegu mitte midagi nad ei söö. Aqa siiski, kui asja pärast nina sisse pistad, waata aqa, et ta su küljekonta sisse ei wiruta; ei waata sellepeale ühtigi, et ise ametnik oled!“

„Kuule, wa näru niisugune! Ära sa mulle siin tooruseid üttele!“ kisendas ametnik.

„Ega ma ju ütles,“ kisendas kõõgitüdruk wasta, „kuid meie kohus on kord niisugune, et peame inimest ju hoiama. No mis lõbu see on, kui ta Teil selgroo paigast ära lööb, wõi ribidelle wiga teeb? Mine siis käi temaga kohut! Mis sa joobnu käest wõtad?“

„Kas ta joob siis wõi? Kõwaste joob?“ küsis ametnik.

„No jah, joob! . . . Kui arusaamata Teie ka olete.“

„Eh, wa wõõdiline tola! Oleksid wõinud seda ju kohe ütelda, selle asemel aga seletad millegi „Plewna“ üle!“ käreteb ametnik. „Wõetakse aga ka igasuguseid weeweo-setukaid teenijaks!“

„Miks sa sõimad? Enesel pealegi veel tärniga müts peas!“ kisendab tüdruk omakorda. „Tuleb wõõrasse majasse ja hakkab sõimama! Waat las ässitan peremehe su kallale, küll siis tead!“

„Mawra! Mis sa seal laulad?“ kõlab sisemistest tubadest joobnud heal.

„Näh, tema ise! Ära kuulis! Minge ruttu minema, muidu keerab minul ja ka Teil kaelad kõwerasse!“ ütles tüdruk sissitades ja wehib kätega.

„Mawra, wana patuorikas!“ hüüab joobnud hääl juba õige ligidal ja tuikudes ilmub ukse peale öökuues habemik isik, mõök puusa peal ja kolmenurgeline kübar peas.

Kõõgitüdruk astub kõrwale.

„Kisendasite seni kui kuulis!“ ütles ta ametniku poole pöörates. „Säh, siin on nüüd peremees ise, temap' see kaupmees Smorodinow ongi. Olge head!“

Ametnik taganes, kaupmees aga pani käed puusa ja kisendas:

„Kelle lubaga? Kus tunnistused? Kus läbilaskmise luba? Kui meie jooksukraawidesse tulid, siis ütle märgusõna!“

„Lubage armuline herra, ma tulin asja pärast . . .“ pomises ametnik, peremehe otsa wahtides. „Olete Teie kaupmees Smorodinow?“ küsis ta.

„Just tema ise, aga praegu pealegi veel ülemwäejuhataja. Teie olete parlamentar? astuge meie losementi!“

Kaupmees lükkas ukse lahti ja palus ametniku wõõraste tuppa astuda. Ametnik tahtis juba trepi peale lipsata, aga tüdruk pani ukse enne kinni.

Wastu tahtmist tuli palitu maha wõtta ja tuppa astuda.

Wõõrastetoas laua peal oli suhupiste ja mitu pudelit weini. Toidu keskel, kandiku peal ilutses weerandwedrone wiinapudel. Kallihinnalised mõõblid oliwad weiniga piserdatud ja söögijätikeid täis, põrandal wedelesiwad korgid. Keegi punase habemega kaupmees, Siberi kasukas seljas, lamas sohwa peal ja magas. Toolide peal istusiwad veel mitu joobnut isikut. Ühel oli raswaga määratud munder seljas ja käterätikutest keerutatud Türgi müts peas.

„Tutwustan: Osman-pasha!“ ütles peremees, kus juures ta Türgi mütsiga mehe peale näitas.

„Püüan rõõmuga!“ kisendas see, ja tõusis tooli pealt ülesse. Ta pidi ametnikule kätt pakkuma, aga see taganes kaugemale. Ta ei teadnud, kas ta naerma, wõi wihastama pidi.

„Ma tulin asja pärast Teie juurde, herra Smorodinow, korteri pärast . . .“ algas ta, peremehe poole pöörates.

„Kõige pealt joo!“ ütles peremees tema jutu wahele ja näitas käega suupiste peale.

„Wabandage, ma ei joo . . .“

„Ah sa ei joo, tähendab, sinuga ei maksa juttugi wõtta! Isegi kana joob! Hei! Kassakad! Tormijooksule!“ kisendas ta, wõttis laualt kella ja hakkas helistama.

Joobnud külalised tõusiwad istmetelt ülesse. Osman-pasha wõttis weerandwedrone pudeli ja hakkas sealt wiina klaasidesse walama.

„Kas soowite Teie minuga korteri pärast kõneleda, herra majaomanik?“ küsis ametnik.

„Kasi wälja! Meie wõtame Plewnat!“

„Kuulge, ärge unustage ennast, ma olen ametnik . . .“

„Ei ole tähtjas. Meie oleme ise ka munderis, ja aarahad on meis enestes, oleme isegi „Heroldsteini wennasuse“ liikmed.“

„Goldingeini ikka, wa ahwinägu, mitte „Heroldsteini!“ öiendas Osman-pasha.

„Noh, üks ta puhas!“ wastas peremees, tõmbas mõõga tupest ja kisendas: „lapsed, püssitukud kätte!“

Seltskond kisendas „hurra“, klaasid wõeti kätte ja tühjendati ka kohe.

„Herra üüriline! wiimast korda küsin: tahad sa meiega ühes Plewnat wõtta?“ ütles peremees ametniku poole pöörates, see aga ruttas juba ettetuppa ja pani seal palitut selga.

„Wõih olla, ehk tahad Karssi wõtta, meil on ju Kars ka, pihlaka-marjade peal leotatud?“ ütles peremees ettetuppa waadates.

Ametnik tegi ise ukse lahti ja jooksis trepist alla.

„Hei, kõrgeausus! tule tagasi! ma annan wahuwiina!“ kõlas ülewalt peremehe hääl.

Ametnik jooksis uulitsale ja hakkas palitunööpised kinni panema. Tal oli otsaesisel higi. Wäljas seisis kojamees.

„Mis sellel kaupmehel Smorodinowil wiga on?“ küsis ta kojamehelt.

See lõi käega:

„Äh mis! On enese elajawiisil täis lakkunud! . . .“

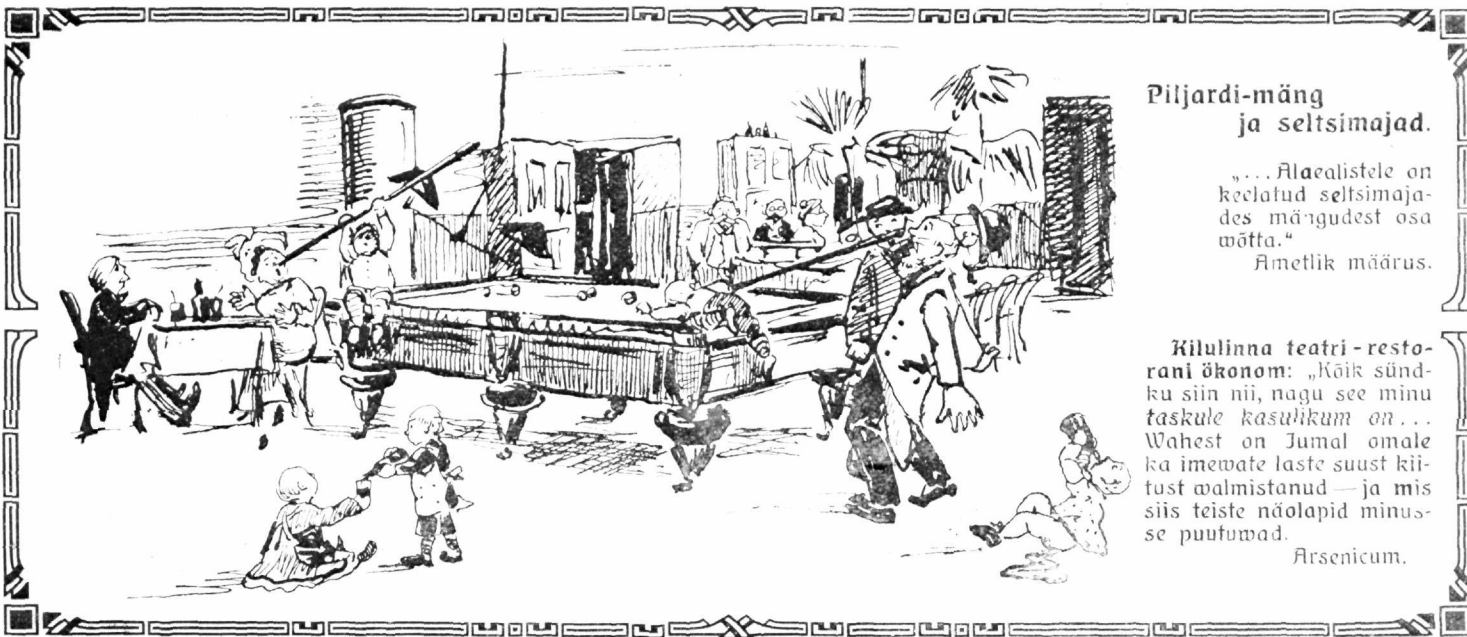
Suwisel ajal.

Tulge nüüd õige kõik, kellel silmad selged ja ninad teravad, mulle appi ja ütelge, mitme keeruline, -sopiline ja -sõlmiline see ilmaelu õige on. Täewas hoidku, mina temast küll enam aru ei saa. Üks krempel siin, teine seal: üks teisest ikka hullem. Nüüd, sooja ilmaga, läheb asi õige hulluks. Igaltpoolt tuleb niisuguseid kõmulisi uudiseid, et kui õieti pead tahad raputada, siis võta käed abiks, kaelalihaksete jõud on selleks liiga nõrk.

Teie ei usu, et asi nii hull on? Oodake, oodake, küll ma seletan! Siis näete, et ma sugugi ei ole liialdanud. Ehk kuigi ma liialdanud olen, siis vähemalt mitte nii suurel määral, kui see postiametnik liialdas, kes arwas, et Lehtse jaam kusagil Wenemaa põhjas asub, ja selle-

aga mulle paistab siiski, nagu peaksivad „kolmerublalise seltsi“ mehed kolmerublalistest tegelikult õige suurt lugu. Sest ega nad muidu poleks Peterburi täiturult teatri näiteseinasid otsima läinud. Küllap nad oleksivad neid mujaltki saanud, kuigi ehk mõne kolme rubla võrra kallimalt. Aga nüüd ajasivad nad oma „kasuliku kaubaga“ meie „uue“ teatri lootuse niisama luhta, nagu õhusõitjate nägemise lootuski nurja läks.

Kuid jätame kolmerublalised. Seletage mulle parem see asjalugu ära, mispärast meie raesaksad maksuta supelusmajad just sinna ehitasivad, kus solgikraaw merde woolab. On see mõni terwishoidline ülesleidus wõi? Ehk tahetakse sellega neile suurepäralist lõbu walmistada, kes poolteist miljonilist linnalaenu kustutama peawad, sest need kõikide maksude maksjad on loomulikult ju ka maksuta supelusmajade tarwitajad?

Piljardi-mäng ja seltsimajad.

„... Alaealistele on keelatud seltsimajades mängudest osa võtta.“

Ametlik määrus.

Kilulinna teatri-restorani ökonom: „Kõik sündku siin nii, nagu see minu taskule kasulik on... Wahest on Jumal omale ka imewate laste suust kiitust walmistanud — ja mis siis teiste näolapid minusse puutuvad.“

Arsenicum.

pärast sinna saadetawat telegrammi Eesti keeles wastu ei wõtnud.

Seletage mulle, näit., ära, mis ajast saadik meie Eesti herrasmehed „kolmerublalise“ põlgama on hakanud. Minu teada oliwad nad senini sellenimeliste paberite peale wäga maiad. Aga nüüd tuleb korruga wälja, et Tallinna suurem Eesti herrasmees ei taha kolmerublalise seltsi esimees olla.

Päris arusaamata lugu. Ei mina oskaks kolmerublalise põlata. Kui kolmerublalise õige rohkest on, siis wõib, näit., linnaameti uuema määruse järele Lillepi talu krundist terwelt kolm suwemajade krunti osta ja head äri tegema hakata. Ja see äri poleks sugugi halb, sest linnaamet on tähendatud määrust kokku seades wahelkauplejate huwisi õige piinlikult silmas pidanud.

Ja kui Tõnissonil ning Rüttil Tartus õige rohkest kolmerublalise taskus oleks olnud, ma arwan, nad ei oleks siis wist hoiu- ja laenuühisuse asja pärast nii ägedaste riidu läinud. Sest sarnasel korral poleks ju laenuühisust sugugi waja olnud. Kuid nüüd on endised sõbrad riisus ja nende tüli ähwardab pikemale wenida, kui Tallinna wiienda linnanduniku walimine.

Ja seletage mulle ka see ära, mispärast Narwa linnawalitsus elanikute söögi- ja joogiaiale ilma silmapaistwa põhjusega hinda juurde lisab?

Ja siis seletage mulle weel ka see asjalugu ära, mispärast A. Grenzstein, kes praegu suure hoolega Eesti ajalugu paljastab, seda ei seleta, kudas

„Piirikiwi lombak mära
Tarwastust wiis waimu ära“.

Ta on kõik awalikuks teinud, isegi selle, mitu lille ta ühe päewaga oma aeda on istutanud. Kuid ülemal-tähendatud sündmust, millest terve Eestimaa laulda teab, ei puuduta ta milte. Mikspärast?

Ja ütelge weel, kas seesama Grenzstein suudab oma „Olewikuga“ Eesti ühistegewusele hoopii anda. Ta ihaldab seda kõigest hingest. Ütelge, kas ta suudab?

Ja ütelge mulle, kas Pärnu meestel sündsamat riidlemisepaika ei olnud, kui nende „Laulupidu album“? Wõi mõtlesivad nad, et „kui pidu on, siis olgu pidu!“ Ja mis pidu see on, kus riidu ega karwakkiskumist ei ole?

Ning siis ütelge mulle weel, kas joomatõbi ongi tüsikus? Kudas siis muidu Wolmari tuletõrjujad oma joomapidu heaks wõisivad „walge lille pidu“ toime panna,

mille toimepanemiseks tiisikuse vastu mõitlejatel, kui sellekohase mõtte algatajatel, ainuõigus peaks olema?...

Waadake, nüüd suwisel ajal olen mina niisuguste asjade harutamiseks kimbus, nagu Wõnnu linn mustlastega. Mõtlen ja mõtlen, aga ühegi küsimise peale ei leia ma wastust. Oige nii lahked, lugejad, püüdke nende peale igauks oma jõudu mööda wastata! Aidake mind! Oleksin wäga tänulik.

Tõistre Siim.

Ütles.

„Kel wägi, sel wõimus“, ütles joodik, kui teda kõrtsist wälja wisati.

„Kes kõik kohad kõnnib, see kõik marjad maitseb,“ ütles isa oma pojale, kui see kõrtsis peksta oli saanud.

„Kas sul muud ametit enam ei ole,“ ütles wanaeit pojale, kui see ennast eksami vastu walmistas.

„Küll on kuradil kõri,“ ütles talutaat, kui ta esimest korda grammofoni kuulis.

Modern.

Meie aeg on eduteel suurest, wana kõik kaduma peab ta juurest: Seale enam ei ütelda: uits! Pole modern — nii seletab Suits.

Mitmed on kirjutand, see kõik on paha, wanad kirjanikud nüüd maha! Nõnda Bernhard Linde nüüd jahwatab, „noori“ tegewusele ahwatab.

Lähed sa turule, ära tee janti; koore asemel küsi nüüd mantli. Wile nüüd flöte ja täht on tärn, teisiti küsida — pole modern!

Kui ses elus weel edasi läeme, suurepäralist pilti kord näeme: teiseks Esperantoks saab Eesti keel — Einded ja Suitsud, mis soowite weel.

Ohaka Oit.

Mu küljeluu.

Südames ta kaebab walu, tahab kooki, tahab kalu, tahab wangert, tahab talu, tahab metsa, kase salu. Ma, ta mees, käin palja jalu, ei mul kooki, ei mul kalu, ei mul wangert, ei mull talu, ei mul metsa ega salu... Oh seda elu, oh seda walu! Kas sa palud, ehk ei palu — iga päew saan wommi, walu...

Dr. Wemmal.

Üks wäikene, walge jänese poeg.

Üks wäikene walge jänese poeg see mõtles ja kurtis mõni aeg: Kas soojänes tema isa on wõi kesajänes ta isa on? Kas on ta hall leto Lihulast wõi wana jänese Wigalast? Ei otsale saand ta kunagi ehk mõtles ta ammu ja alati. Seal korruga hüppas ta edasi ja eneses mõtles sedasi: Eks ole see ükskõik minule, kas minu isa on see ehk see? Ei püüa mind hunt ega rebane, — kütt koertega leiab mind tõeste... Ei sest ole wiga midagi, ma panni jaoks olen sündindgi.

Tallinnas, 19. juunil 1911.

Joh. L.

Terwishoidlised olud Paides.

Et Paide linnawalitsuse sundluse määruse järele linnalastele uulitsal sülitamine kõwaste ära on keelatud, siis on linna turu, kus muidu kõik wana isaisade-aegne kord ja puhtus kõige pühamalt alal on hoitud, enesele ülihuwitawa wäljanägemise omandanud. Warsti asutatakse Paide sülepottide wabrik.

Tõhk.

Must puudlikoer.

August Sulewarre jutustus.

Mina wihkan hinge põhjast musti puudlikoeri, ma ei kannata nende warjugi, ma hõõruks nad pihuks ja põrmuks. See wõib mõnele küll weider kuulda olla; sest mis on küll weel süütam olemus, kui must puudlikoer? Siiski — niisugune must saatanas rikkus kord terve minu elu ära, wõttis minu käest armastatud naisterahwa ja tegi minu tema ees päris moluks. Minu jutustan teile selle lōo ära, et teie ettewaatlikumad teaksite, mōlla nende äraneeatud puudlitega, iseäranis nendega, kes nii edewalt oma koera-tarkust awal-dawad. See on üks wāga hādaohtlik rahwas!

Tānawu kewade olin ma Tallinna lähedal oma heade tuttawate juures wōõrusel, kelle juures ka nende sugulased, ilma lasteta abi-elu-paar, ajutiselt elasiwad. Mees oli wiiekümneaastane paksukōhuga kiilaspea ja kole armukade; naine kahekümne aastane haruldane iludus. Tema nimi oli

Olga. Meeste naiste järele ma küll lipitseda ei armasta ja „kodusōpra“ on ikka na' hādaohtlik māngida, aga seekord kaotasin ma pea ning hakkasin Olga ümber lipsu lōõma. Asi oli selles, et ma tāitsa poisikese kombel teda armastama hakkasin. Ma ei saanud öōseti magada, õhkasin ja õhkasin, lõppesin otsa, sōök ei lāinud sisse, alatasa oli tema pilt mu südames ja tegi mulle hirmust piina. Sellel ajal märkasid ma, et temagi minu wastu just külm ei olnud. Wāhemast, kui meie kord kahekesi tuppä „nelja silma alla“ jāānud olime, kahwatasime meie mōlemad, kui surnud, ja mida see tähendab — seda teate wāga hāsti, mida see tähendab!...

Mina otsustasin asjaga peale hakata. Esialgu tahtsin ma kokkusaamise aega mārata. Aga kus kohal ja kudas? Kodus oli terve kari inimesi. Rohuaed oli selle tarwis liiga jalus ja terve maja ümbrus oli lage, kui peopesa, nii et ka nōõpnōel tūki maa pealt kätte oleks paistnud. Siiski, — paarsada sūlda majast eemal oli umbes paari postiwāhe suurune noor lepik, tihe ja sirge kui kanep, umbes sūlla kõrgune. Selle lepiku

peale ma oma plaani rajasingi, aga et siin kokkusaamise paika āra mārata, selleks pidi paika punkti pealt kudagi āra mārkingi, sest terve see wōsastik oli igast kandist ühesugune. Terve öō ei saanud ma magada, audusin plaanisid, wiimaks mõtlesin midagi wālja, oma arwates toreda plaani. Kahjuks unustasin ma aga musta puudli „Flicki“ olemasolemise hoopis āra. See oli Olga mehe, selle kiilaspea koer ja armastas mind esimesest pilgust peale kõigest oma koera südamest, just nagu oleksime meie üksteisega sugulased olnud. Mina oleksin aga pidanud teda kõige rohkem kartma. Nii siis, minul oli plaan walmis. Teisel pāewal, peale lõunat, lāksin ma Olga juurde, kui see üksinda rohuaia pool olewa trepi peal seisis. Ma olin kahwatu kui kriit ning wārisesin kõigest kehast ja sain suure waewaga sōnad suust wālja, kui ma ütlesin: „Mul on tun-giwalt tarwis

teiega nelja silma all kokku saada ja teiega kōneleeda.“

Ta waatas mu otsa, lasi aga kohe silmad maha wāoda. Ma märkasid, et ta kangesti kahwatas.

Ma jatkasin: „Tāna kell kuus õhtul tulge pahe-male poole lepiku āärde. Sealt leiate minu ninarātikumaast. Tema juurest pōõrge 10 sammu paremale poole.“ Mina rāākisid sosinal, segaselt ja raskesti lōõtsutades, nagu hobune, kes rānka koormat weab. Ma waikisid ja ootasid tema wastust. Minu silmade ette tekkis udu, isegi oma ümber ole-

waid asju ei nāinud ma selgeste ja ma ei julgenud ennast liigutadagi, kartes et ma selle hirmsa raskuse all kokku waon. Hākiste sāhwasiwad mulle kui pāikese kiired silmi ja just nagu oleks mind keegi tugew laine paradiisj paiskanud. Tema ütles:

„Hea küll! Tulen!“

Selsamal silmapilgul aga tabas mind kole õnnetus. Ma nāgin „Flicki“: tema jooksis meie juurde trepi peale ja hoidis wōidurōõmsa nāoga minu ninarātikut suus, mille ma kokkusaamise koha mārkingis maha olin pannud. Nāhtawasti oldi teda asju õpetatud āra tooma, ja waat' missugusel armsal wiisil ta oma elutarkust minu asjas tarwis!

Olga ajas silmad pārani, mina seisis nagu oleksid puuga pāhe saanud, ainult „Flick“ wehkles kõige

ilmsüütama näoga oma sabaga. Kõige selle krooniks tuli veel Olga mees sel ajal trepile ning minu ninarätti „Flicki“ suus nähes ütles ta minule:

„Teie harjutate teda asju ära tooma? Eks? Oi, see on tore! Tema on väga tark koer!“

Nii oli selleks päewaks meie kokkusaamine selle musta kuradi poolt mokka pandud. Siiski, ma ei kaotanud veel lootust, hakkasin uut plaani välja mõtlema. Teisel päewal ütlesin ma jälle Olga: „Kell kuus pahemal pool lepiku pool serwas, seal, kuhu mu kepp maa sisse on torgatud, 10 sammu paremale poole.“

Ja jälle wastati: „Hea küll.“ Siiski wilkus tema silmis kahtluse ilme. Ma mõistsin. Arwatawaste mõtles ta: „Aga kas meid mõlemaid „Flick“ sisse ei wea.“ Ja mina tahtsin temale öölda: „Oh, ärge kartke, ma tagusin kepi terve arsina pikkuselt maa sisse, ja selleks on tugewat jõudu waja, et teda sealt välja tirida!“ Aga ma ei öelnud temale seda mitte ja üsna lihtsal põhjusel: selsamal silmapilgul nägin ma „Flicki“. Tema jooksis minu poole ja kandis lõugade wahel — minu keppi! Kõik ta nina ja käpad oliwad mullaga koos ja tema wäsinud olekust wõis mõista, et ta tubli poole tundi kõigest oma koera jõust oli keppi maa seest välja kaapinud. Oi, kui sellel silmapilgul Olga mees poleks mitte sinna tulnud, ma oleksin selle koeranäru sellesama kepiga, mida ta mulle ise tõi, surnuks löönud. Selleks korraks oli kokkusaamine jälle nurja aetud. Olga huultel nägin ma nagu pool pilkawat, pool kaastundlikku naeratust. Minul on põhjust arwata, et temal mitte ainuüksi nurja läinud kokkusaamise üle kahju ei olnud, waid temal oli ka minu tõlbi mõistuse üle hale meel, et koer mind jälle üle oli trumpanud.

Jällegi saatsin ma uneta öö mööda, uusi plaanisid septsedes. Kas tõesti pean kellegi koera eest taganema? Seda peab üle lööma, kas saagu mis saab. Ma tundsin, et selle koera ja minu wahel meeheitlik sõda on, hirmus wõitlus, kahewõitlus elu ja surma peale ja et selles wõitluses mina tingimata wõitjaks pean jääma. Sest, mis mõtleb muidu minust Olga? Ja ma lamasin ilma uneta, pöörasin ühe külje pealt teise peale, mõtlesin, mõtlesin kuni koiduni selle musta kuradi üle.

Tema äraneeatud kuju ajas mu südamest armastatud naisterahwa kuju välja. Alles päikese tõusu eel tuli mulle tore plaan pähe, ma naersin isegi waljusti rõõmu pärast; aga unes ei näinud ma mitte Olga, waid ainult — — „musta“ puudlikoera „Flicki“.

Teise päewa lõuna eeli läksin ma õnnelikus ja rõõmsas meeolus lepiku poole. Seal seisatasin ma pahemal pool ääres, paenutasin mitmed kõige peenemad ja pikemad lepa ridwad alla poole, sidusin nende

latwade ümber oma ninarätiku hoolega kinni ja laskisin siis ridwad käest lahti; need läksiwad wingudes sirgu. Niiwiisi kargas mu ninarätik tubli poolteist süllda kõrgele õhku ja walgendas kui wõidu-lipp kunagi. Ma hõõrusin rõõmu pärast käsa, — see kuradi „Flick“ ei saa seda enam kudagi wiisi kätte!

Sellel pidulikul silmapilgul unustasin ma aga jälle oma armastatud naisterahwa peale mõelda. „Flick“ oli kõige mu mõtete keskpunktiks. Lõuna laual naersin ma kui meeletu walju häälega ja kogu aeg waatlesin wõidurõõmsalt... teie arwate Olga? Oh, ei! Ikka „Flicki“. Aga peale lõuna tuli mulle häkiste Olga meelde. Ma läksin tema juurde, et kokkusaamise paika ja aega teatada. Ja järsku kuulsin ma metsikut haukumist, päris hulumist. Haukumine kostis lepiku pahempoolsest äärest. Raske etteaimdusega pistsin ma wärawate poole jooksu, et oma silmaga näha, milles asi seisab. Wärawate juures pidin ma maha kukkuma. Minu etteaimdus oli täide läinud, ma olin lahingu kaotanud. Selle koha peal, kus minu ninarätik leppade latwas walgendas, kargles „Flick“ ringi ja haukus metsikult. See metsik haukumine ja hulguumine kostis üle terve ümbruse kui hädakell ja teatas minu kaotusest. Mina mõistsin, et ei mina ega Olga wõi sinna minna, et „Flick“ wõitis. Mina olen kaotanud, määritud, teotatud. See käis üle minu jõu. Mina jooksin rohuaeda, lasin aia najale ja nutsin. Mina nägin, kudas põllul töötajad inimesed haukumise peale kokku jooksiwad, kõikidel teibad käes, nende seas oli ka Olga mees, temal oli puss käes. Wist arwasiwad nemad, et „Flick“ lepikust terve hundi perekonna üles oli leidnud. Öhtusõogi lauas ei olnud ma ei surnud ega elus ja ma tundsin, et Olga pilk täis põlgtust mu peal wiibis. See pilk tahtis mulle nagu öölda: „Mis mees sa ka oled, kui sa koerastki jagu ei saa!“ Tema teadis muidugi väga

hästi mu wiimast lüüasaamist. Teisel hommi- kul teatas Olga mees, et nad kohe koju peawad sõitma. Nagu näha, äratas mu õn- netu ninarätik temas armukadedust ja tema märkas midagi.

Sel ajal, kui temale hobuseid ette rakendati, kõndisin ma wihaga ja meelehei- tega aias ringi. Seal nägin häkitselt „Flicki“. Tema jooksis minu juurde kõige ilmsüütama näoga ja liputas saba. Nagu näha, tahtis ta minuga sugulase wiisil ju- malaga jätta. Nüüd ei jõudnud ma ennast enam pidada: ma kargasin ta kallale, kui terve oma elu wande peale. Ennem kui ta millestki aru sai, oli ta kael mu põlwede wahel ja minu kepp tantsis hirmsa kiiru- sega mööda tema mõlemaid külgi. Ta oli nii ehmatanud, et ta ei piuksatanudgi. Ma pek- sin ja peksin teda nii kaua kui käed ära wäsisiwad ja kui ma ta wiimaks lahti lasin, oli temal niisugune wäljanägemine, just kui oleks ta praegu wette kastetud ol- nud. Minu õladelt oleks nagu mägi maha wajunud. Minuti pärast sõitsiwad Olga, tema mees ja „Flick“ külast minema. Ja wiimane lakkus oma külgi wist küll üks- lugu kuni linnani.

Naisterahwa silmis kõike huwitust kao- tada on — kurb, seda aga koera pärast kao- tada see on juba käest ära!..

Minewas numbris ilmunud pildimõistatuse seletused.

Täna päew tahab „M. M.“ oma pattu üles tun- nistada ja awalikult ära öelda, et minewases numbris ilmunud „pildimõistatus“ õiete midagi muud ei olnud, kui „Matsi“ wigur — pilge pildimõistatuste üle üle- üldse, mis harilikult oma mõttekehwise poolest „hiil- gawad.“ Seletusi on aga õige rohkeste tulnud, — nagu näha ei armastata raha sugugi vähem, kui nalja. Saadetud seletustest kannatawad aga kõigest kaks „trükimusta wälja,“ mispärast meie need ka ära toome.

Esimene on wa' Tõistre Siimu poolt ja käib nõnda:

„See on waene edumõte,
ühiskondlik ettewõte,
kellel' äge omakasu
toibuda ei anna asu.
Kiideti küll hilja-aegu
Teda suureks, aga praegu
suur on edumõttel häda:
haawad, armid katwad teda.
Side siin ja side seal,
iga palgenuki peal.
Silmad kinni, et ei näha
wõiks ta, ega miskit teha ...

... Omakasul jõudu palju,
ei ta halasta, on walju.
Ja nüüd waene edumõte
langes saagina ta kätte.
Suured muhud, suured worbid,
suured haawad, suured armid

said tall' osaks. Mähkmed, paelad
jäädwalt mälestuseks jääwad.

Tõistre Siim.“

„M. M.“ toimetuse otsus: Tõistre Siim on muidu õige terawamõttelise seletuse annud ja sellele pealegi luuletuse wammuse selga ajanud. Meie austame Siimu mõtteid, kuid kullast jätame ta siiski ilma. Sest — kes tont seda ennem on näinud, et edumõttel joodiku korporandi, tagurlise keskaja jää- nuse, kuju oleks olnud?..

Teine on Tiikeri poolt:

„Saksamaa „sibul“:
Pealt siiru-wiiruline,
seest õlle karwaline.“

Toimetuse otsus:

Õige! Üle trumpas „Matsi,“ pagana Tiiker!.. Selle trahwiks aga, et hr. Tiiker meie „sibulat“ mitte Balti korporandiks ei nimetanud, ei tule temale mitte kuldraha saata, waid wiierublaline riigi kredit-paber, mille kurs praegu Hiinamaal õige alla on kruwitud.

Tark tütar.

Külanaine noomib tüdart:

„Mis sa nüüd tühja wingud. Peigmees sul ilus poiss, et las' aga käia. Ega sind surema wiida. Ma ei nutnud su- gugi, kui mehele läksin!“

„Jah, ema, ei tea, mis sul nuttagi oli. Sina läksid ju isale, aga mina pean wõrsiwõõrale minema.“ O. O.

Lokomobilisid,

aururehepeksumasinain ja naftamotorisid

Ruston, Proctor & Co. Ltd. wabrikust.

Lincolni linnas Inglismaal.

Kõige tugewama tööjõu ja wastupidawusega isesõitjaid aururehepeksumasinain kõige uuema ja parema ehituse järele mitmesuguses suuruses, mis juba palju aastaid kui kõige paremad masinad maailmas tuntud on ja kõige suuremate auhindadega kroonitud 1910. aastal Brüsseli ilmanäitusel 3 grand prix'i, audiplomi ja kuld-auraha saanud Ruston, Proctor & Co. aururehepeksumasinad ja isesõitjad on kõige kasulikumad rehepeksu-ühisustele. Et wabrikul liiga palju töösid, sellepärast palume tellimisi aegsaste ülesse anda, et tellijad masinain õigel ajal wõiksid kätte saada.

Kõige paremaid stifti rehepeksumasinain ja göpleid

täieliku uuendustega kuulsast Weipert & Söhne wabrikust, Heilbronnii linnast, Saksamaal. Weipert & Söhne masinad on kodu- ja wäljamaal paljudel kordadel esimeste auhindadega ja kuldaurahadega kroonitud ja meie põllumeeste poolt kõige paremateks tunnustatud.

Walter A. Wood Company, Amerikas. Rohuniidu- ja wiljalõikuse-masinain, heinariisumise rehasid, heinakaarutajaid ja wedruäkkeid.

Rootsi Herkules rohuniidu- ja wiljalõikuse-masinain.

Th. Flöther, Gassenis, Saksamaal, kolme ja nelja sahaga seemendamisesahad, külwimasinad, kultiwatorid, häkslimasinad j. n. e.

Kuulsaid Heiligenbeili pöorsahkasid, Rud. Sacki sooharimisesahad D. 9. S. S. Koorelahutajaid mitmest wabrikust ja wedruäkkeid Põllumeeste seltsidele, kaupmeestele ja asunikudele kõrged protsendid.

iseäranis odawalt.

Hästi idanewat ristikkeina ja timuti seemet

soowitab

H Sinisoff, endine Ed. Heinrichsen, Jaani uul. nr. 10,

Rbikauplus: Tartu linnas Peterburi uul nr. 31 hotell Europa wastas.

Tallinnas.

Telefon nr. 150

Birk'i

wärwimise-,
wanutamise- (uhtumise),
sheerimise- (pügamise),
apreteerimise- (presfimise),
dekaterimise-
ja keemialiku puhastamise-

auru-wabrik. Kõige suurem Eestimaa.

23. Tallinnas, Maakre uulitsal 23.
(oma uues ärimajas kahe torniga).

„Grand Prix“ ja 7 kuldauraha 1904-09.
Hinnad mitte kallim kui wähem ärides. **Hea töö.**

Tõendus.

Herra: „Sa ei ole täna minu kuube puhastanud?“

Teener: „Puhastasin, herra.“

Herra: „Mind sa juba petta ei saa. Kõik paberossid on taskus alles.“

Homo Novus.

Kusnetsowi wabriku

Kiwinõude-ladu.

A. Soonsein,

Wiruwärawa promenadil, nr. 19.

Omade keskel.

Naine: „Ah, Jaan, sa oled katkise kuuega ametis olnud. Mis sa ametiwennad nüüd küll ütled?“

Mees: „Mitte midagi, nad on ka naisemehed.“

Wale wanne.

„Kas te mind tõeste armastate?“

„Wannun teie ilusate juukste ja hammaste juures...“

„Jumala pärast, pidage!... Teie wannute walewannet.“

Halwad ajad.

„Kuidas käsi käib, herra doktor?“

„Halwasti. Mull on praegu ainult üksainus haige ja seegi hakkab tahtmata terweks saama.“

Amet.

„Teie tulite ametiasjus, aga küsite wõlga?“

„See ongi ju minu amet.“

Ei käi.

„Minu uur ei käi enam.“

„Kuidas ta siis käima peab, kui alati laenukassas seisab.“

Õngitseja.

„Siin on kalapüüdmine keelatud.“

„Ma ei tahagi püüda, waid tahan ussi ära uputada.“

Südametunnistuse järele.

„Ma ei saa aru, mispärast rätsepaga nii kaua kauplesid: sa ei maksa ju sellegi pärast talle midagi?“

„Aga minu südametunnistus: ma tahan, et ta waenekene wähem kaotaks.“

Homo Novus.

Kodukoetud
riiete
kauplus

Tallinnas, Pika jala ja Nunne uul. nurgal nr. 1.
soowitab oma suurest ladust suure wäljawalikku kõige uuemates mustrites ühe- ja kahekordest lõngast meeste ja naisterahwa riided on kõik täiswillased walmitatud ja peawad kandmises kawa wastu. Meesterahwa ülikonna riided 75 kop. alates kuni 135 kgp. Naisterahwa riided 75 kop. alates kuni 1 rbl.

C. F. Schmidt aseмик M. Teng.

Päewaundised.

(„Meie Matji“ oma wanutatud kirjasaatjatelt.)

Walitus, ford.

Tuleliini-seisuford wälja kuulutatud. Naisfaares, mis wiimasel ajal omale tafahiljuse suwituse-kohta tähtsust hakkas omandama, on hiljuti mereministeriumi kõige arurikkama wõimukandja poolt tuleliini-seisuford wälja kuulutatud. See seisuford on natuke kangem, kui waljem walwuseford, mis Kilulinna sadamast peale kuni Ülemjärweni ulatab, ja weidi nõrgem kui sõjaseisuford, mis alles hiljuti terwel Baltimaal maksew oli. Rii üks, kui teine on kõikidele Baltimaa elanikkudele hästi tuntud, ja kes omal ajal igasugusest erakorralisest seisuforraft küllalt selgeste aru ei saanud, sellele joonistati sellekohased seaduseparagrafid puust sulgedega ja punase tindiga selle kehaosa peale ülesse, mida harilise „korra“ ajal ainult istumiseks tarwitatakse. Ja nõnda peab arwama, et sõjaseisuforda iga küllataatki selgeste mäletab, ehk kuigi ta selle ära on unustanud, siis seda mõne naabri „käsu-laudade“ pealt weel meelde tuleb wõib. Sellepärast oleks täieste üleaarne seda seletama hakata. Naisfaare wärskelt wälja kuulutatud seisuford on aga teistsugune. Sel ei ole ei waljema walwusega ega ka sõjawälja-karmusega, milles sõjaseisuford peajasjalikult ennast awaldab, midagi ühist. See on lihtsalt tuleliini-seisuford ja tema iseäraldused on järgmised:

1) Naisfaar on kõigest muust elawast ilma täieste ära lahutatud ja igale wõimalikule juhtumisele, mis püsirohuga ja pommidega ühenduses seisab, pühendatud.

2) Suwitajad wõiwad ainult selle tingimisega Naisfaarde elama asuda, kui nad waremalt kindlal maal oma hingepalwe ära on lasnud pidada ja wiis aastat waremalt oma elu riigi hoiukassas ilma arstlike ülewaatuseta ära finnitatud.

3) Naisfaarde afudes peab suwitajatel kõige vähemalt wiie kuu toidumoon kaasas olema, sest moona sissewedu Naisfaarde on kõwaste keelatud.

4) Naisfaare elanikud wõiwad tuleliini-seisuforra ajal ainult keldrites ja koobastes elada, elumajades aga ainult siis, kui nende seintele 4-tolli paksune raudne soomus peale on tõmmatud, wõi elanikud kõikide Tallinna matusekassade liikmeteks on astunud.

Märkus: Selle korralduse põhjuseks on peajasjalikult t a n a w u s e d k u u m a d i l m a d, mil harjumata saarlased wäga kergeste päikese-piste wõiwad saada, — sellest hoolimata, et sõjalaewad Naisfaare ümber ristlewad, ilm-kärafaid teewad ja kõige hoolega selle järele walwawad, et misti kuri rahulikkude faare elanikkude kallale ei pääseks.

5) Kalapüük Naisfaare ümbruses on kõwaste keelatud. Sest 1911 a. on aegade-igawikus niisugune aasta, mil kõikidele kala suguharudele ja seltsidele kroonumaade piirkonnas täieline kudemise-wabadus on antud. Seda wabadust nimetatakse „kala-amnistia“ ja ta aluseks on manifest, millel 17. oktobri omaga midagi ühist ei ole.

6) Väikäimine Naisfaare ja kindla maa wahel on ainult kajakatele ja kärbestele täieste waba, inimesed wõiwad seda löbu ainult õhulaewadel, mis üle 2 wersta kõrgusest lendawad, weelalustes paatides, mis finide peal, mööda merepõhja edasi liiguwad, wõi — prohwet Joona eeskujul — walaskala kõhus lubada.

Märkus: Igauks, kes harilisi sõiduriistu Naisfaare ja Tallina wahel käimiseks julgeb tarwitada, langeb sellekohaste nuhtluseeaduse paragrafide järele kohtuliku karistuse alla ja saab suweks otsaks Paljasfaarde maalt wälja faadetud.

Tuleliini-seisuford kestab arwatawaste senitaua, kui jää Tallinna ja Naisfaare wahel nii tugewaks on saanud, et ta „Zermati“ peal kanda wõib ning Tallinna „anlaged“, „Metropol“ ja tirkus oma „kunstnikud“ talwe-puhkusele on lasnud ja oma era-kabinettide ukseid õ-tolliliste naeltega finni on naelutanad.

Seltskondlise kõlbluse järele walwamine on „Birgitteni“ supelusaafutuses (kusagil Karlsbadi läheduses) üleüldise seltskondlise hea käekäigu ja korra järele walwajate hooleks antud, sest et seal senini nõnda nimetatud supelusmajasid ei tuntud ega elanikkude sugulise problemi peale mingit tähelepanemist ei pööratud. Ühed Jumala loodud loomad kõik, kas olgu isast wõi emast sugu!.. Ja üks Jumala loodud soolane wesi ja liiwane merekallas kõik, kus supeldakse!..

Ja mida siis?!.. Wäga loomulik, et see nõnda oli: wabadus, farnadus jne. on ju asjad, mille poole terve haritud ilm püüab.

Täieste arusaadaw. Kuid — mis tont peaks korra järel walwajatel wõimuesitajatel sellega tegemist olema, kudas terwitst otstijad haiged oma organismust kosutawad? Wõi mida ühist peaks suplemisel, kui selfinatfel, moraliga, seadusega ja kohtuga olema?..

Ei saa aru.

Minewal nädalal on aga „Birgitteni“ supelusaafutuse kõlbluse-walwuse präfekt (Wene keeli umbes „урядникъ“) kahe nooremehe peale sellepärast „krokodilli“ (wõi umbes midagi selle taolist) saatnud, et nad, kõige wiisakuse ja kõlbluse wastu, oma pükka suplema minnes märjaks pole tahtnud teha ja need wette minnes jalast ära fiskunud. . . Et mõistlik mees oma riiet hoiab, see on ju wäga loomulik, kuid noortemeeste süü seista selles, et supelusaafutuse majadele afnad on tehtud, kust uudishimulised õrnad filmakafed kogemata wälja wõiwad waadata. Ja see on juba hirmus kõlbluse ees!..

Tõhk.

Segasõnumid.

Uude „remont“ Pärnus. Kuulsad õpetlased seletawad, et kala-liha inimese peaju peale ergutawamalt mõjub, tarkus tulla iseeneest. Et tänawu Pärnus hea räämsaaf on, siis otstustasiwad meie seltside tegelased oma alamatele 100 paari räämekalu hinnata wälja jägada. Koolides seatakse looduseõpetuse tundide afemel räämsõõmise tunnid jisse. Afutati alam komisjon, kes rääme nime muutmist läbi peab wiima. Sulk materjali on uue nime loomiseks juba kogutud. Näituseks mõned uued plaanitawad nimed, mis räämele tahetakse anda: hõbekala, Kariste kawiär, selli silt, Pärnu merepääsuke, tompkalake jne.

Uus ajaarwamine. Tartu kuulus „Noor Eesti“ on uue ajaarwamise maksma pannud. Aastal 1910 — 1. Januaril kuulutati, et uus ajafiri „Noor Eesti“ kuus forda aastas ilmuma hakkab. Senini ei ole weel 1910 a. wiimast (ka eelwiimseid) kuwendat nummert nähtud. Sellega kestab siis weel praegugi „Noor Eesti“ kalendri järele 1910 aasta edasi. Kõik Wene wabrikandid tahawad „Noor Eesti“ ajaarwamist tarwitusele wõtta, sest selle järele on päew vähemalt 48 tundi pikk. Tellijad kaebawad, et nad

Tallinna fähtsamad suvitusekohad.

I. Piirita — asub merekaldal Piirita jõe ääres. Puhas liivane maapind, mis kuumal ajal kaunis rohkeste Saharat meelde tuletab. Lõunapool küljes poolkõrvenud männamets, liivaste teeradadega ja igasuguste „mälestusmärkidega“, mida „pühapäeva-suvitajad“ enestest maha jätaavad. Piirita terwishoidline ja arstline tähtsus seisab peaasjalikult selles, et ta jahedatele meretuultele täieste avatud on. Selle tõttu ei ole karta, et siin keegi suvitajatest päikesepiste võiks saada. Tallinlased peavad Piiritat kõige paremaks jääkeldriks, kus nad oma koosolekutel kuumaks aetud erkusid külmade wannidega arstimas käivad. Tänavusel hooajal võetakse iseäranis hoolega päikese-wannisid, — nagu ülimal seisaw pilt väga tõetruult näitab.

tellimise raha protsentidest juba ühe politika lehe oleks võinud tellida. Kui „Noor Eesti“ 1910 aasta lõpul, siis antakse seda Munamäelt 31 suurtiikki pauguga rahwale teada. Kuulujutt, et „Noor Eesti“ rahwa käest oma ajakirjaga raha välja on petnud, on tuulest võetud. Siin on ainult ülemaaline ajaarwamise uuendus teoksil. Ka mõned politika lehed tahawad oma kaasandeid uue kalendri järele lugijatele saatma hakata. Don Tiiker.

Uuele tõhjel alusel.

(Müdagi walmi-aolift.)

Kord juhtus: furnul selleks jõudu oli, et kirstu purustas ja hauast välja tuli. Kuid ehmatanult waatas ringi ta ja pead raputas, jäi mõtlema. Ta waatas, mõtles, kurbi mõtteid mõtles ja ohkas raskesti ning endamisi ütles: „Do, elawad! Kuis meid te' mäletate, kuis meie wiimast aset rüüwetate!“ Kes hawast mõdda läeb, see lille nopib, ja teine foguni weel ristiplaadi topib ta oma taskusse, müüb rauapoodi „maha“,

lust mõned kopilad saab „suitsuraha.“ Ka pärjad kistast puruks. Wiina toowad nad furnuaeda. Haude peal joowad nad nagu kõrtsis. Mina woolab õlu ja korgid lafsumad... Do, lustiline elu! Ning toidu jäänuiseid ja paberosi-õhki lõik lohad täis. Kõikfugu prügi prabti on küllalt. Furnuaed on päris, tõeste kui pühtmeauk. Kui wiimane on hästi weel korras peetud, siis on furnuaed täsi hullem... Kus on wahid? Reed ju palka aawad. Mis nad õige teewad, et lohuwed lõik tätmata neil jääwad?“

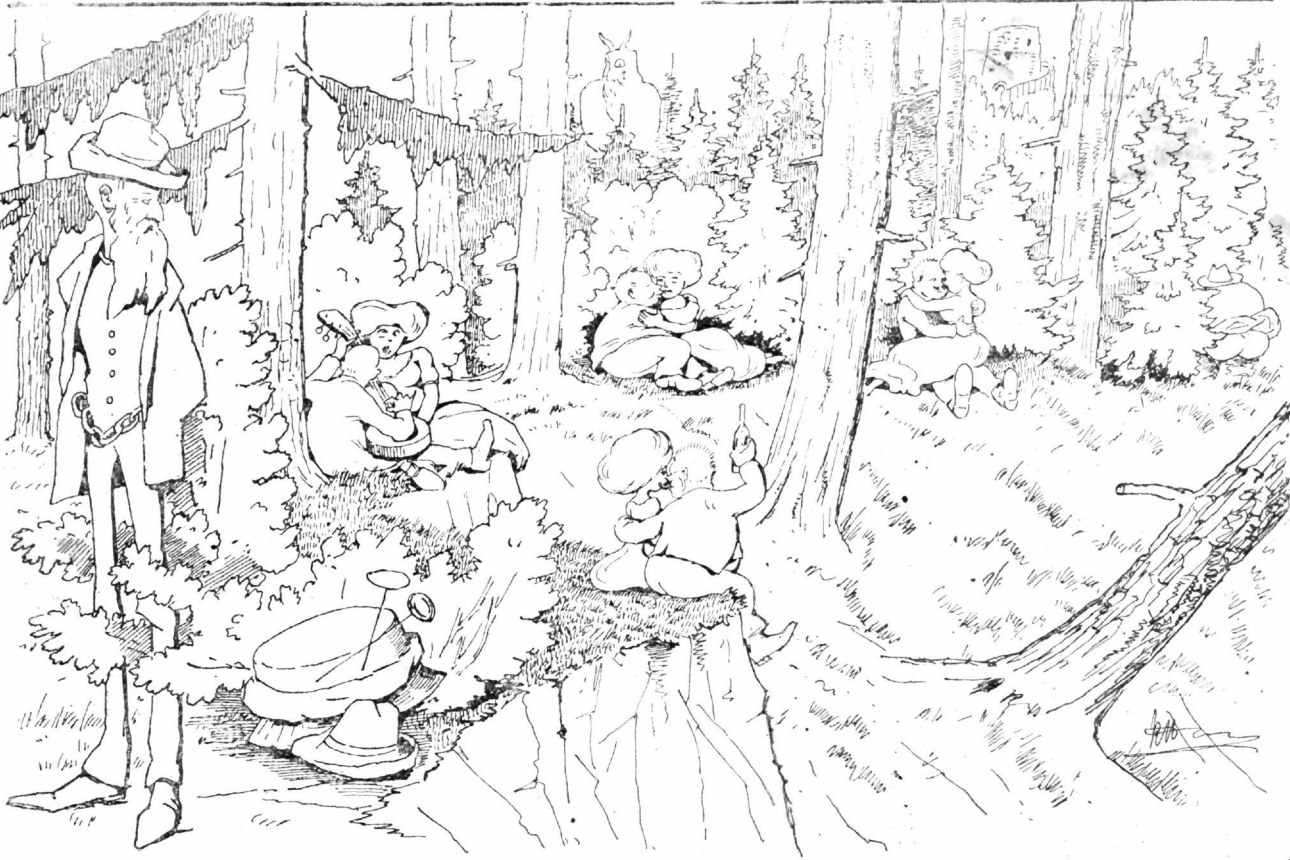
Sel filmapi gul poiste kari ilmus. Neil kiwid läes ja märgilaudfi filmas, üks haua'ammast: kivi kivi järel läts selle püha. Poijiteste perel see tegi lõbu... Surnu aga wahtis täis hirmu pealt. Siis jälle sammud juhtis ta allawoole. Tagasi läts hauda, et maa all sügamuses rahu nõuda.

Kus laulu mõte? Kaugelt pole waja tad otstida. Ei üle linmaraja me' otjimisel minna tarwitse. Kes tart, küll ifegi ju mõdistab see!..

Uinetel M. Mõru.

Mõmmme. Kõnna, laiat tuntut talumlaste huvitutekohi, tubu hiearants pihapäimitti Sallimaoft rahmoft piluena kofu moolob. Sam- luss hiearants joonochitade rohute, talleimiste, ferwofistumiste, pustiabingete ja muu jellefarnaste löbu poolof. stiftline tästline feiäob tolmufes mäna- mefia õhus ja weewarufes. Sõdits nimet rimohafgetele. „Mõmmme“ fuufiut- tilendob nurel möödi.

Mõmmme part' Gee on Mõmmme fuuhtusfoha löige moofiam kofu oma laiat tuntut „Glephni kuroobiga“, tähtis oma intimpitibeiga, mille etendufes n. n. „pihapäewna fuuhtogab“ hiearants agarab on. stitpawabel walfiteb „porgis“ harilifut rahu ja peentiene meelifennine (firt), mis Mõmmme mitimefisteie elantifundeie ajawitets aina fohane on. Aisenicum.

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja J. Jaason.

Tallinnas, M. Antje trükikojas trükitud.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR